

да слупа. І той пачынае: „акапаўся, абзавёўся сувязямі, п'еш і чашачкі ўніз перакульваеш“.

Самагоншчыкі падзяляліся на ўчасткі. У кожнага *міліцыянта* быў свой участак — „і сыт, і п'ян, і нос у табацы“.

Апошнім часам *міліцыянтаў* трохі прылюдзілі, далі эўрапейскую форму. Але ўсё роўна — абцасы зьбітыя, на каленях — „мяшкі“, а пад вачыма — „торбы“ ад змаганьня зь „зялёным зьмеем“.

Беларусь, і асабліва Менск, пераўзыходзіць самыя разьвітыя краіны па колькасьці *міліцыянтаў* на чалавека. Гэта ня лічачы розных АМОНаў, спэцназаў, супэрсакрэтных ахоўных органаў. Каго ад каго бароняць?

Міні

Сяргей Шупа

Слоўца „*міні*“ ўваходзіць у склад шмат якіх складаных словаў — *міні-бар*, *міні-дыск*, *міні-кампутар*, *міні-футбол*. Аднак калі сказаць проста „*міні*“, гэта будзе азначаць толькі адно — *міні-спадніцу*.

Спадніца *міні* зьявілася пасля аднаго з найбольшых сацыяльных выбухаў — у канцы 60-х гадоў — і сама была немалым сацыяльным выбухам. Гэта была праява сэксуальнай рэвалюцыі, якая прайшлася тады трыюмфальным шэсьцем па нашых абшарах. *Міні* былі выклікам шэраму пурытанству савецкага грамадства, дзе нават інтымныя пачуцьці грамадзянаў кантраляваліся парткамамі, прафкамамі і працоўнымі калектывамі.

Міні давалі магчымасьць жанчынам адважна, агрэсыўна, безаглядна падкрэсьліць сваю жаноцкасьць, зьвярнуць на сябе ўвагу нават тады, калі ўсе іншыя сродкі не дапамагалі. *Міні* выклікала агульнае павышэньне колькасьці адрэналіну на душу мужчынскага насельніцтва. Цалкам магчыма, што хвалі папулярнасьці *міні* супадаюць у фазе з хвалямі павышэньня нараджальнасьці. Часам *міні* бываюць прычынаю драматычных здарэньняў, бо жанчына ў *міні* ў месцах аўтамабільнага руху стварае аварыйную сытуацыю.

Мода на *міні* часам суціхала, на іх месца прыходзілі розныя мідзі і максы — але хто пра іх памятае? *Міні-спадніца* сталася неўміручай і сёньня ўжо амаль не залежыць ад праяваў моды. І каб пераканацца, што беларускія жанчыны — найпрыгажэйшыя ў сьвеце, трэба выйсьці на вуліцы сьпякотным летам.

Могілкі

Сяргжук Сокалаў-Воюш

Адзінае месца на сьвеце, дзе ўсё роўна, — *могілкі*. Кожны мае аднолькава зямлі.

У Беларусі *могілкі* называюць яшчэ: могілцы, клады, пагост, цьвінтар, кладзішча. На *могілкі* ідуць на Радаўніцу і на Дзяды, ідуць у дні жалобы і проста, як кажуць, „да сваіх“. „Нас можа знішчыць толькі той, — кажа герой старажытнай легенды, — хто знойдзе і разбурыць нашыя *магілы*“. На адным пісьменьніцкім зьездзе Адам Мальдзіс распавёў, як шукаў ён на старых каталіцкіх *могілках* у вёсцы Валынцы *магілы* першых беларускіх дра-

матургаў Цяцёрскага і Марашэўскага. *Могілки* былі спляжаныя. *Магілы* раскапаныя. Чарапы павешаныя на палкі.

У Полацку зруйнавалі *могілки* і пабудавалі аэрадром. У Менску на месцы *Старажоўскіх могілак* — кінатэатар. У Віцебску на могілках зрабілі 9-паварховы дом з крамай „Дзіцячы сьвет“ і плошчу Перамогі.

У 80-ыя гады беларуская моладзь у Менску праводзіла свае нелегальныя сходкі на *Кальварыйскіх могілках*. Там, побач з магіламі продкаў, было бясъпечна. Небясъпечна было сярод жывых. Гэтая ж моладзь ішла да забытых магіл паўстанцаў Каліноўскага на *Вайсковых могілках*. Пры *Маскоўскіх могілках* у Менску міліцыя зьбівала дубінкамі і труціла газам людзей, якія на Дзяды ў 1988 годзе ішлі да *магілы* Ўладзімера Караткевіча. Каб не пусьціць іх на *могілку*, каб ня сталася таго, пра што бард Алесь Камоцкі — на словы таго ж Караткевіча — прасьпяваў: „Бацькі з *магіл* цяплом дыхнулі, каб дзецям жыць лягчэй было“.

Музей

Ігар Бабкоў

Для Багушэвічавага мужыка ўвасабленьнем беларускай долі быў суд. Што б ён ні рабіў, адкуль бы ён ні выходзіў і куды б ён ні скіроўваўся — ён патрапляў у суд: з адвакатамі, судзьдзямі, штрафамі, судовымі выканаўцамі. Нашаніўцы пачатку стагодзьдзя выбралі сабе іншую долю — *музей*.

Зь віленскага *Беларускага музэю* пачалося адраджэньне. Паэты, рэвалюцыянэры і дзяржаўныя дзеячы аднолькава зачаравана глядзелі на памятку даўніны, шукаючы ў іх натхненьня і падтрымкі.

Усё XX стагодзьдзе беларуская культура зьбірала гэтыя памятку мінулага. Лепшыя нашыя кнігі — менавіта пра гэта.

Надаўна мы зразумелі, што мы жывыя і што ў нас ёсьць будучыня. Мы выйшлі на вуліцу... Вечар... Разьбітыя ліхтары... Зграі амонаўцаў адлоўліваюць апошніх дэманстрантаў. Заўтра суд.

Хто будзе судзьдзямі і хто падсуднымі, мы ўжо ведаем.

Мурок

Валянціна Мароз

Ёсьць у суворага пазычаныя зь нямецкае — *мур* — роднаснае беларускае *мурок*. Якое тым цікавае, што ня сталася звычайным варыянтам з памяншальна-ласкальным суфіксам -ок-, а зажыло самастойным жыцьцём. *Мурок* — ня толькі маленькі *мур*, а таксама такое *мураванае* жытло, якое чалавек вызнае за часовае. Таму ў гэтым слове чуецца адценьне несамавітасьці, непаўнавартасьці, але разам з тым і пэўнае ўдзячнасьці (служыла ж, давала прытулак!). Пры неспрыяльных варунках у *мурку* можна прачасаваць і ўсё жыцьцё. Але калі ўзьбівацца на што лепшае, то беларус пэўна ж памкнецца не ў раскошны *мур-палац*, а ўва ўтульную драўляную хату. Ці ня тое пацвярджаюць густыя зарасьнікі нежылых катэджаў пад гарадамі ды мястэчкамі, з гарачкі набудаваныя ў часы перабудовы...

Беларус дыстанцуецца і ад будынкаў-*муроў* — халодна-афіцыйных уста-